N. 81.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we Środę dnia 10 Pazdziernika. V. S. ROKU 1806.

S. PETERSBURG V. S. d. 2 Pazdziernika. Półkownik Diatkow został Szefem Małorossyiskiego półku kiryssyerów. Półkownik Suchowicki kommendantem Wierchnieuralskim. Półkownik Łukianow Ufimskiego garnizonu. Półkownik Ładyżeński Kexholmskiego półku muszkietyerów. Brunświckiey służby Porucznik Spigel przyięty do Rossyiskiey. Uwolniem od służby: Szef Siewierskiego półku dragonii GM. Bucholtz z mundurem Leibgwardyi Preobrażeńskiey Półkownik Runicz, Kapitan Taporin z mundurem. Półkownicy Potemkin, Zommer z mundurem. Maior Zukowski z rangą Podpółkownika, mundurem, i pensyą całey gaży za odniesione rany. Oświadczono ukontentowanie Szefowi Mitawskiego półku dragonii za prędkie uformowanie onego. GM. Czyczagow uwalnia się od służby z mundurem. Kapitan portu galernego Perfilew z rangą GM. mundurem, umieszczony w inwalidach. Porucznicy okrętowi: Kowiedaiew i Lewenstern którzy na statkach Nadzieia i Newa odprawili podróż około świata, rangę wyższą otrzymali. G Feld Marszałek Graf Kamieński zasiadać ma w Senacie. Ponieważ przędzenie bawełny w państwie Rossyiskiém iest zaprowadzone, dla wsparcia domowego przemysłu rozkazano, od puda teyże przędzy wprowadzać się maiącey z zagranicy, farbowaney i nie farbowaney, brać odtąd cła rubel, prócz dawney opłaty, zaczynaiąc od d. ogłoszenia tego ukazu.

BELGRAD d. 28 Września. D. 25 Czerny przysłał gońca z obozu do wodza Jańczarów naszych Kusanzy, rozkazuiąc onemu imieniem Selima 3, ażeby bez naymnieyszey zwłóki twierdzę Belgradzką poddał Chrześcianom. Turczyn ludzko przyioł posłańca, obdarzonego wyprawił, przyrzekaiąc wkrótce dać odpowiedź. Jakoż napisał do Czernego, że dopóki żyw będzie, miasta Serwianom nie otworzy. Zatém Czerny na czele 3 t. żołnierza zbliżył się do murów, i raz ieszcze, iak mówił, ostatni przestrzegł wodza Jańczarów, ażeby ustępował, zaręczaiąc iż to może uczynić bez niebezpieczeństwa. W powtórney odpowiedzi Kusanzy wyraziwszy, że trwa nieodmiennie w przedsięwzięciu swoiém, przydał; iż nie tak łatwo być może oszukany, iak poprzednik iego, który ufaiąc słowu Czernego wyszedł z Belgradu, i głowę stracił. Garnizon dzisieyszy bronić się chce do upadłey; w ostatnim razie obiera twierdzę z ludem wysadzić na powietrze, niżeli poddać się nieubłaganemu nieprzyiacielowi.

Zaczeło się więc strzelanie z armat z obustron. Jeden z Baszów, który część woyska Tureckiego przyprowadził z Bulgaryi, taiemnie ostrzegł zamkniętych u nas ziomków, ażeby śmiało poczynali, nie obawiaiąc się żadnych pogróżek, pewni prędkiego posiłku. Kusanzy tę wiadomość prawdziwą czy zmyśloną wnet ogłosił wystrzałem z dział wałowych, przydaiąc drugą, że 40 t. Ottomanów ciągnie na Chrześcian, i iuż są blisko. Turcy w nadzieię takiey pomocy kilka wycieczek zrobili, ale ich z klęską odpiera Czerny. Dywizya Bośniaków obozuiąca pod Sabacz, Drawę przeszła bez przeszkody; Serwianie w tych stronach osłabili potęgę swoią, potrzebuiąc iey w naszey okolicy. Muzułmański zaś lud ruszył dla złączenia się z woyskiem od wschodu spodziewaném.

CONSTANTINOPOL d. 10 Września. Suzzo Multański Callimachi Wołoski Hospodarowie dawnym zwyczaiem audyencyą mieli u Sułtana, wkrótce wyiechać maiąc na obięcie rządu kraiów sobie powierzonych; iutro Ambassador Francuzki G. Sebastiani przezentować się będzie Selimowi 3. był iuż u Wezyra. W. W stolicy naszey głuche iest milczenie o stanie dzisieyszym państwa Ottomańskiego, Porta nic nie mówi o kłotniach między Jańczarami a woyskiem regularnem w Adrianopolu; zapewne nie są uśmierzone. Przekonani iesteśmy, że kampania tegoroczna przeciw Serwianom stracona; w spoźnioney porze gdyby nawet armia Ottomańska zbliżyć się mogła do Belgradu, mało sprawi, Bośniacy, i dywizye zprowadzone z Grecyi podobno rozeszły się do domów; Czerny woysko swoie zmocnił, rząd utwierdził.

BRAUNAU d. 1 Pazdziernika. Nasz garnizon ma być odmieniony; żołnierz nowy mieysce zastąpi, nie słychać iednak o przywróceniu twierdzy Austryakom w okolicznościach dzisieyszych. 6 Kolumn ieńców tego narodu nad rzeką Inn stoi, czekaiąc wkrótce uwolnienia swego; inne następuią. Bawarskie woyska zgromadzaią się w tych stronach. Soult z dywizyą swoią ma zostać nad brzegiem Dunaiu, gdyby nawet zapaliła się woyna w Niemczech północnych.

WIEDEN d. 8 Pazdziernika. Cesarz wyiechał do Saltzburga, chcąc oglądać kray niedawno wcielony do Monarchii Austryackiey; podróż trwać nie będzie nad d. 8; Monarcha powróci do stolicy, nie chcąc z niey oddalać się na czas dłuższy w okolicznościach dzisieyszych. Arcy XX. Karol i Jan iadą do Austryi wyższey, dać maiąc ostateczny rozkaz względem stawienia twierdzy nowey nad Ens rzeką. W Braunau zamkneli się Francuzi, nikomu nie wolno teraz iechać przez miasto; podróżnym kazano drogę zwracać na Burghausen. W kraiu Czeskim doznaią obywatele niedostatku żywności, zboże nadzwyczay drogie; rząd zabiega nieszczęściu, zprowadzaiąc do Pragi wielkie magazyny z Morawii. Kordon od granic Saskich i Frankońskich składa się z 9 półków pieszych, 3 konnych, pod kommendą G Kerpen, Gottesheim, Hohenlohe; licznieysze woyska rozłożono wewnątrz kraiu; równa ostrożność zachowuie się w Austryi wyższey.

Cesarz z Saltzburga do Lintz poiedzie, maiąc być obecny popisom woyskowym; gdy powróci do nas, znaydzie rezerwę zgromadzoną pod Laxenburg; do którey przez czas manewrów przyłączy się garnizon tuteyszy. Wiadomości ze Włoch przysłane upewniaią, że w Calabryi nie zupełnie uspokoioney zaszły nowe gonitwy, z klęską dla Francuzów znaczną. G. S. Vincent po zawartey umowie względem pretensyi

wzaiemnych w Paryżu, otrzymał podarki szacowane 30 t. złot. ryńs. Nie mniey kosztowne dano w Wiedniu G. Andreossy. X. Lichtenstein dziedzic dobr wielkich w kraiu dziś należącym do związku Reńskiego, miał ofiarowoną udzielność dla siebie, gdyby tylko wszedł do przymierza, czego uczynić nie chcąc, dobra iednemu z synów ustąpił wiecznie, sam został poddanym Austryackiemu domowi. Wdowa X. Poniatowska z domu Kińska lat maiąc 66 umarła. Do Czech i Austryi wyższey posyłamy ztąd ammunicyi i artylleryi bardzo wiele. Trzęsienie ziemi w Pesth i Budzie dwakroć uczuć się dało, szkody żadney nie widać w budynkach, lecz tysiące mieszkańców przerażonych boiaźnią, uciekaiąc tłumem bez uwagi, stały się przyczyną kilku nieszczęśliwych przypadków.

ERLANGEN d. 3 Pazdziernika. Przed kilko d. Adjutant G. Drouet przysłany do rządu naszego prosił o pozwolenie, ażeby woysko Francuzkie przez miasto ciągnąć mogło. Nie broniono; więc wkrótce Drouet, Frere, Werlé prowadzili dywizye swoie w cichości do Bambergi, pod okiem i dozorem kommissarzów przysłanych z Bareuth; ci GG. do kommendy należą Marszałka Bernadotte.

BERLIN d. 14 Pazdziernika. Rzecz iest pewna, iż między woyskiém Pruskiém i Francuzkiem na granicach Saskich i Frankońskich zaczeły się kroki nieprzyiazne; rząd nasz nic ieszcze nie ogłosił o tak ważném zdarzeniu dla całych Niemiec, obywatele tuteysi i wszystkich prowincyi Monarchią Pruską składaiących, pełni ufności w dobrey sprawie, spokoynie czekaią urzędowych doniesień o pierwszych bitwach, spodziewaiąc się, że przyiaciele i uczniowie nieśmiertelnego Fryderyka potrafią utrzymać chwałę tylo woynami nabytą. Prywatne listy znać dały, że X. Hohenlohe, który lewe skrzydło armii naszey z Saxonii do kraiu Bareuth prowadzi, iuż spotkał prawe skrzydło nieprzyiacielskie, które niedawno Bernadotte przez Erlangen do Bamberg posunoł. i po uporczywey walce zwyciężył; tysiąc Francuzów poledz miało, 500 w niewolę poszło. Jnne listy wzmiankuią o większey bitwie; nieprzyiaciel miał stracić 5 t. ludu, 17 t. z Muratem i Bernadotte opasali zwycięzcy; klęska Prussaków niewiadoma, słychać że X. Lndwik Ferdynand iest zabity. Jnne ieszcze listy mówią o krwawszém nad inne spotkaniu, d. i mieysca nie wspominaiąc; wątpliwość zniosą wkrótce doniesienia urzędowe. Tymczasem Fryderyk 3 miał ogłosić w Erfurth przez manifest obszerny pobudki, które go zniewoliły do podniesienia broni.

Armia Pruska dziś iest rozłożona iak następnie. Lewe skrzydło pod X. Hohenlohe, główna w Hofkwatera; centrum pod kommendą Króla i Feld Marszałka Moellendorf, kwatera w Erfurth; prawe skrzydło pod X. Brunswickim w Muhlhausen. 2 są w tyle rezerwy, G. Kalckreuth w Magdeburgu, X. Eugeniusza Wurtemberg w Custrinie; dywizyi Westfalskiey pod Munster hetmani G. Blucher, Hannowerskiey w Goettindze G. Ruchel. Jeżeli zapał iest wielki w rycerstwie pamiętném woyny 7 letniey, w obywatelach przyszedł do naywyższego stopnia. Pierwszych, gdy ieszcze ciągneli do obozu, widzieliśmy pełnych dobrey myśli, o zwycięztwie nie wątpiących bynaymniey. Drudzy sypią hoyne ofiary; trudno byłoby wyliczyć tych, którzy żądane od rządu płaszcze i ciepleysze odzienie złożyli dla żołnierza; i tych, którzy znaczne summy na opatrzenie obozowych potrzeb przynieśli; i tych którzy odstępuią, w części lub całości pensye ze skarbu dotąd odbierane ażeby woysku na niczém nie zbywało. Niektórzy panowie poddanym swoim w regimentach służącym, żołd dzienny od siebie naznaczyli do końca woyny; inni daią zboże i furaż w obfitości wielkiey.

Hasło dla wszystkich Prussaków dziś iedyne; obrona Króla i oyczyzny, honor i całość narodu Nieinieckiego. Pisma nasze porównywaią terazniey szy stan Rzeskich Xiążąt z przeszłym; tych mianowicie którzy weszli do związku Reńskiego. Dawniey, mówią, Elektorowie i Xiążęta nazywali się leńnikami Cesarza swoiego, rzeczywiście zaś niepodległemi byli; dziś utrzymywać muszą liczne woysko postronne w kraiu swoim nawet wśród kwitnącego pokoiu, pod pozorem obrony powszechney. Przedtym Cesarz mógł ich prosić o posiłek, lecz rzadko otrzymywał, gdy każdemu wolno było przymierzyć się według upodobania, lub oboiętnym zostać; teraz bez wymówki nakazano całą potęgę zwołać do obozu. Cóż mówić o zabronionem przyimowaniu posłów zagranicznych na Seym Federacyi Renu; Co o zaleceniu drugiém, ażeby ten niby udzielny związek, nie iuż posła, lecz na wzór i podobieństwo narodu Włoskiego, Ministra tylko zagranicznych interessów utrzymywał w Paryżu przy Protektorze swoim. Co ieszcze rozumieć trzeba o konskrypcyi woyskowey, którą wszyscy XX. wprowadzić musieli do państw swoich, iaka iest we Francyi. Te i podobne okoliczności zapewne obszerniey i dokładniey wyszczególnione być muszą w manifescie danym z Erfurth. Dotąd nie wyszedł rozkaz Królewski, dozwalaiący statkom Angielskim zawiiać na rzeki Elbę, Ems, Weser, co im ściśle zabroniono było mocą ugody z Francyą dawnieyszey. Lord Morpeth udał się prosto do Króla.

LONDYN d. 5 Pazdziernika. Tomasz Grenville obeymuiąc urząd Prezydenta Admiralicyi, w pierwszym d. zaraz odebrał i ogłosił pomyślną wiadomość dla narodu. Rochefort od czasu dawnego był zamknięty przez Anglików; Francuzi zatrzymuiąc w porcie eskadrę Adm. Lallemant do nowey wyprawy, umyślili wysłać inną z 5 fregat, 2 korwet złożoną; wszystkie statki nie mało żołnierza lądowego niosły, do Jndyi zachodniey, czyliteż Ameryki południowey przeznaczone, nie wiadomo; to pewna, że Hiszpanom dopomagać miały w Caracas przeciw G. Miranda, alboteż przeciw G. Beresford w Buenos Ayres. Uyrzał odbiiaiących nieprzyiacioł od brzegu Adm. Hood, poszedł w pogoń, i po krótkiey bitwie zdobył 4 fregaty, Gloire, Jndefatigable, Minerve, Armide od 44 armat; iedna tylko z 2 korwetami uciekła. Z naszey strony walczyły okręta lin. Monarch, Centaur od 74, Lyon od 64 armat. Nieprzyiaciel bronił się uporczywie; lecz fregaty wyższym statkom odporu dać nie mogły. Morze zaś tak zburzone było, iż Anglicy dolnych batteryi nawet nie otworzyli.

Strata Francuzów nie wiadoma, z naszey strony poległo 9, ranionych 32. Między temi znayduie się Hood, któremu rękę odciąć musiano; iest nadzieia, że zdrów będzie; rapport do Admiralicyi lewą ręką podpisał. Gdy w tém mieyscu Hood niszczył zamiary Francuzów, w drugiém Louis na spotkanie Adm. Willaumetz nie dawno wysłany, zabrał fregatę President od 44 armat; ta należała do eskadry Kapitana L' Hermite, który iak wiadomo, przy brzegach Afrykańskich krążąc długo, handel Murzyński zniszczył. Powracaiąc z nim do portu Orient, nawałnością odłączona, wpadła pośrod Angielsky eskadry, którą Kapitan być rozumiał z okrętów kupieckich złożoną, i zbliżywszy się niebacznie zgubę znalazł.

Małżonka następcy tronu była w blizkiém niebezpieczeństwie nagłey śmierci; iadąc z Lordową Cholmondeley, z poiazdem wywrócona, przyiaciółkę na mieyscu

scu straciła, sama chociaż stłuczona zostaie w życiu. Reprezentant Whitbread oskarżyciel Lorda Melville został Ministrem woiennym; poprzednik iego Fitzpatrick będzie namiestnikiem G. artyleryi Moira, na mieyscu G. Trigge. Elekcya Westmunsterska d. 7 ma być ukończona; podobno Percy otrzyma mieysce Foxa w Parlamencie.

Z Jndyi wschodniey niespodziana wiadomość przyszła, iż w odnodze Bengalskiey postrzeżono eskadrę nieprzyiacielską z 5 okrętów lin. wielu fregat złożoną; tym sposobem Batawski Adm. Hartsinck z Francuzami złączyć się musiał. W New Yorck ogłoszono, iż Willaumetz znayduie się w blizkości Long Jsland; widoczny iego zamiar przeciw rybitwom i osadom Angielskim w Terranova; lecz w tych stronach być iuż musi Warren zmocniony kilko okrętami Strachana; z tego eskadry po morzu rozrzuconey, Prince Wales od 98, Audacious, Montagu od 74 armat mocno uszkodzone zawinęły do Plymouth. Collingwood Admiralicyą ostrzega, że Rosilly w Cadix uzbroił, i w gotowości trzyma do żeglugi 10 okrętów lin. Francuzkich i Hiszpańskich; równą tey liczbę Salcedo ma przyprowadzić do portu z Carthageny; połączywszy 2 eskadry zprzymierzeńce pomyślą o wyprawie. Lecz Collingwood mocen iest temu przeszkodzić stoiąc we środku; żądany posiłek odbierze niemieszkaiąc.

Odnawia się pogłoska, że woysko Angielskie na ląd Europeyski ma być przeprawione. Widziemy do tego nagłe przygotowania, uzbroiono statki na piechotę, iazdę, artylleryą, zawady obozowe; lądem woyska pośpieszaią do brzegu morskiego, między innemi półki pozostałe legionu Hanowerskiego; czekamy niecierpliwie doniesienia o Niemieckich interessach; to rozwiąże nam wiele trudności. Przegrali zakład, którzy twierdzili, że Lauderdale Paryż opuścił nawet po oddaleniu się Napoleona został w nieprzyiacielskiey stolicy, zkąd wniosek, iż negocyacye nie są dotąd zerwane.

Dessalines dla siebie, wodzów przednieyszych, i niektórych Officyerów Murzyńskich siodła w Londynie robić kazał; haftowana być ma na nich Cesarska korona, pod nią ręce złączone; w górze krotki napis: armia Hayti, w dole wolność albo śmierć. Z Terranowa mniey pomyślna wiadomość przyszła, nie widziano tam wprawdzie eskadry Adm. Willaumetz, lecz pokazały się 2 fregaty Francuzkie, i kilka statków nam zabrały. Z Sycylii donoszą, iż woyska nasze pod G. Stuart znaczne zwycięztwa odnosić nie przestały w Calabryi, nawet mówiono o śmierci Masseny; rząd milczy o tém. Miasto Londyn GG. Baird i Beresford, Kapitanowi Popham w nadgrodę rycerskich trudów, obywatelskie prawo, i szpady 200 FS. kosztujące ofiarowało.

Wyspa Francuzka przez długi czas od Anglików zamknięta była; nakoniec Pellew i Trowbridge daremném krążeniem zmordowani, odchodzą do Trinquemale i Madras, zostawiwszy tylko fregatę na straży. W tém przybywaią z Europy 3 Francuzkie, 700 żołnierzy lądowych niosące. Kapitan Angielski uległ przemocy, nieprzyiaciel do portu wprowadził wiele statków nam zabranych w drodze, między innemi okręt kompanii wschodniey Melville. Na wyspie pomienioney panować ma niedostatek żywnosci. Obywatele Londyńscy znaczną summę złożyli dla dziatek księgarza Palm rozstrzelanego w Braunau.

HAGA d. 4 Pazdziernika. Dziś Wysokie stany zaczynaią u nas posiedzenie nadzwyczayne, radzić maiąc o potrzebach publicznych, naybardziey napełnieniu skarbu w nieprzewidzianém zdarzeniu. Ludwik Buonaparte iutro wyieżdza do armii. Regimenta piesze Saxe Gotha i Waldeck wcielone do Batawskich zostały, mocą umowy zawartey z Xiążętami tego imienia. Gdy gwardya do obozu wychodziła, oświadczono żołnierzom przy paradzie, iż idą na obronę granic oyczystych, wespół z armią Francuzką. Do Wesel rząd wysłał wiele szalup osadzonych działami pod kommendą Adm. Treslong; użyte będą do przewożenia potrzeb, woyska, i bronienia przeprawy nieprzyiaciołom w przygodzie. G. Daendels został kommendantem dywizyi zgromadzoney w Groenindze; Boecop Szefem sztabu armii narodowey. Twierdza Coevorden opatrzona iest na wszelkie przypadki.

Z Londynu wiadomość odbieramy, że Admiralicya Angielska na r. 1807 utrzymywać postanowiła 120 t. maytków, 29 t. morskiego żołnierza; dowod nie wątpliwy, że ugoda nie iest blizka. Od Renu wyższego doniesiono, że Marszałek Augereau z okolic Frankfortu ruszył ku granicom Hesse Casselskim. Elektor dotąd myśli swoiey nie obiawił; woyska iego do ruszenia dawno gotowe nie złączyły się z Pruskiemi. Magistraty miast Batawskich ostrzegły obywatelów o potrzebie rychłego formowania milicyi. Janssens wyznaczony Jntendentem armii, która zgromadzać się iuż zaczeła za Renem. G. Michaud stoi z 7 t. ludu w Dierdorf; twierdza Wesel ma być powierzona Batawom, Francuzki garnizon wyciągnie w pole. W Bonn, Colonii, Dusseldorf Ren przechodzą półki konne i piesze z Belgium i Niemieckich departamentów wysłane, które łączyć się powinny z woyskiem naszém pod kommendą Ludwika Buonaparte. Wątpliwa iest powieść, że Davoust i Ney dywizye swoie przyprowadzić mieli do Moguncyi, zkąd w dół Renu postępuiąc spotkaią Batawów, złączą się z G. Michaud, i razem wszyscy czynić będą. W obozach Prukich pod Munster i Muhlhausen nie widać obrótów nadzwyczaynych. G. Blucher i Ruchel założyli wielkie magazyny.

HAGA d. 7 Pazdziernika. Zawczora Ludwik Buonaparte opuścił stolicę naszą pośpieszaiąc do obozu Zeyst, zkąd ma udać się do armii pod Wesel zgromadzoney; małżonka iego przez Utrecht iedzie do Moguncyi. Ludwik w zgromadzeniu Wysokich stanów sam nie był; Ministrowie przełożyli konieczną potrzebę prędkiego pożyczenia skarbowi na wydatek nadzwyczayny 8 mill. złot. holl. summę złożyć maią miasta Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht. Do Wesel na zmocnienie flottylli Adm Treslong posłano kilka statków 8 działami osadzonych, do Coevorden wiele artylleryi. Powszechne iest rozumienie, iż w przypadku wybuchnienia woyny nowey w Niemczech, granice Batawskie i Cyrkuł Westfalski teatrem oney nie będą; cały ciężar padnie na Ren wyższy, Frankonią, i Saxonią; woyska nasze i Francuzkie póydą na Frankfort; G. Michaud z przednią strażą nie oddalił się iescze od Wesel. D. 1 w Amsterdamie żeglarz Augustin chciał pospólstwo zabawić nowém widowiskiem, wyleciał na powietrze, lecz gdy balon z małey wysokości wkrótce spadł na ziemię; pospólstwo machinę rozszarpało. Znacznieysi składkę zrobili, ażeby mógł nową sporządzić.

NEAPOL d. 15 Września. Do woysk Francuzkich w kraiu Neapolitańskim będących, przychodzić zaczeły półki Włoskie narodowe, ztąd domysł, że pierwsze wyciągną ku północy, gdy każe potrzeba. Massena z drugiemi wodzami ścigać nie przestał Calabrów uzbroionych, którzy poddać się nie myślą w nadziei otrzymania posiłków. Pod Messiną obozem stoi 8 t. Anglików, 6 t. Sycyliiskiego żołnierza. Sidney Smith eskadrę swoią podzielił na wiele części, które w kilku mieyscach razem stawaiąc wysadzaią nad ląd zbroynych; lecz że to czynią w małey liczbie

Neapolitańscy obywatele łączyć się nie śmieią z niemi. W Palermo poseł Brytańnii W. oświadczyć miał dworowi, że Monarcha iego traktnie z Francyą o pokoy woiuiącym stronom równie potrzebny. Nie wierzemy, żeby ta wiadomość nieukontentowanie sprawiła, mniey ieszcze rozpacz, iak mówią Francuzi, gdy rzecz iest pewna, że Anglicy nie opuszczą zprzymierzeńców.

MEDIOLAN d. 24 Września. W państwie Kościelném choroby zarazliwe panuią. Do portu Livorny burza 2 Korsarzów Angielskich zagnała; obydwa za pierwszym z armat wystrzałem poddać się musieli. O ciągnieniu G. Marmont z Dalmacyi do Jstryi wątpliwa powieść była, owszem dziś słychać, że dywizya woysk Francuzkich 16 t. licząca ruszyć miała do Serwii, nakłaniaiąc Czernego do ugody. Prowedytor Dandolo kazał inżenierom ułożyć proiekt osuszenia błot rozległych w Dalmacyi i Albanii, ułatwienia kommunikacyi przez drogi wygodne z portami i Bośnią. Tenże rządca ustanowił sądy kryminalne i cywilne, apellacyiny będzie w Zara, handlowy w Spalatro. Eskadra w Genui uzbroiona nie wprzód wyszła z portu, aż uyrzała w blizkości 4 okręta lin. z Tonlonu przysłane dokąd poszły razem, niewiadomo.

PARYZ d. 3 Pazdziernika. Młody X. Ahremberg ma zaciągnąć regiment strzelców konnych na żołd Francuzki. Legion północny składać się będzie z 4 regimentów pieszych, do którego ludzi postronnych przyimować pozwolono. X. Ysenburg przywołany do Niemiec, i wielu z nim wodzów którzy iuż służyć przestali, albo też piastowali cywilne urzędy. Baraguey d Hilliers pośpiesza do Włoch, maiąc otrzymać kommendę w Friulu. G. Knobelsdorf opuścił naszą stolicę; ztąd wnoszą iedni, że negocyacya odnowi się w obozach, drudzy że woyna iest nieuchronna: takich iest bez porównania więcey. Rząd czyniąc wyprawy obronne i zaczepne, milczy o związkach polityeznych. Lauderdale nie wyiechał; lecz mała iest nadzieia pokoiu z Anglikami, przy nadchodzącey burzy nowey. Pod Wesel na Renie most pływaiący stawiać kazano; do tey twierdzy Batawskie, do Dusseldorf zgromadzaią się woyska Francuzkie; połączone razem póydą w głąb Niemiec.

CASSEL d. 9 Pazdziernika. Elektor nasz krótko zabawiwszy w główney kwaterze Króla Pruskiego, udał się do Napoleona bawiącego w Wurtzburgu, zkąd powrócił do nas, otrzymawszy, iak słychać u iedney i drugiey strony, że państwa iego w obojętności zostać mogą. Mieliśmy iuż tey prawdy dowod przed powrótem Elektora. G. Blucher kommendant woysk Pruskich w Westfalii chciał dywizyą swoią prowadzić do Muhlhausen, dla złączenia się z G. Ruchel; wkracza więc do granic naszych; lecz na samym wstępie wstrzymany został od urzędników Elektorskich, którzy onemu oświadczyli, że gdy kray Hesse Casselski ma być oboiętnym, żadnego z woiuiących Mocarstw żołnierz tędy przechodzić nie powinien; zatém G. Blucher obrał inną drogę. Francuzkie i Batawskie woyska zgromadzaią się nad Renem niższym. Ludwik Buonaparte d. 7 przybył do Wesel.

ERFURTH d. 11 Pazdziernika. Nieprzyiazne kroki między Francyą i Prussami są zaczęte; rząd nie ogłosił nic ieszcze o pierwiastkowych czynnościach; więc powieści niepewnych zbierać nie będziemy. Dywizya huzarów Francuzkich miała do Hof wtargnąć; w blizkości znayduie się X. Hohenlohe; w tych więc stronach, podług wszelkiego podobieństwa krew naprzód będzie przelana. Kupią się woyska Fryderyka 3, w naszem mieście iest główna; kwatera do lewego skrzydła w Muhlhausen przyłączył się G. Kalckreuth z dywizyą Pomorską, i X. Eugeniusz z Custrińską.

WURTZBURG d. 4 Pazdziernika. Wczora Napoleon oglądał miasto nasze i cytadellę, którey twierdze zmocnić kazano i rozszerzyć, ażeby mogła być składem woyskowych potrzeb; podobnym sposobem opatrzyć maią Francuzi inne zamki w kraiu naszym. Woyska nieustannie tędy przechodzą do Bamberg, dokąd Napoleon wkrótce wyieżdża; Lefevre ciągnie blizko granic Fuldy. X. August Saxe Gotha umarł d. 28 Września, nar. r. 1747.

BAMBERG d. 4 Pazdziernika. Ledwie miasto Erlangen uwolniło się od woysk Francuzkich z M. Bernadotte ciągnących w nasze strony, nastąpił Davoust z dywizyami swoiemi, które podobnym sposobem iak pierwsze przeszły spokoynie. Zdaie się iż Napoleon całą potęgę zgromadzić postanowił między miastem naszém i Schweinfurt; sam iutro tu spodziewany z Wurtzburga; ieżeli negocyacya dotąd trwaiąca skutku nie wezmie pomyślnego, wkrótce ruszy ku Saskim granicom. Bawarskie woyska zostaią w odwodzie pod Aichstadt; Soult nie wiadomo do którego korpusu będzie przyłączony; rozłożył się w okolicach Ratisbony; Ney z Szwabii, Augereau ciągnący od Frankfortu rezerwę składać powinni. Armia główna dzieli się dotychczas na 2 tylko korpusy; prawy iest złożony z dywizyi Bernadotte i Davoust, wlewym są Lefevre, gwardya, i półki nowo przybyłe z lewego brzegu Renu.

FRANKFORT d. 4 Pazdziernika. Napoleon z H. Buonaparte krótko bawiąc w Aschaffenburgu u X. Prymasa, pośpieszył do główney kwatery w Cyrkule Frankońskim. Woyska z lewego brzegu Renu sprowadzone, iedne go uprzedziły, drugie za nim idą; chcąc mieć iakiekolwiek wyobrażenie ucisku obywatelów blizko drogi osiadłość maiących, dość iest wiedzieć, iż 50 t. żołnierza tędy przechodziło dywizyami od 6 do 10 t. które w niewielkiey odległości za sobą następowały; przez co się stało, iż mieszkańce po kilkunastu ludzi razem do domu przyimować i nakarmić musieli. Cóż mówić o licznych i nieskończonych rekwizycyach ludzi, wozów, koni, bydła, zboża, furażu, któremi okolice nasze są obarczone tak dalece, iż tu lękać się trzeba drożyzny i niedostatku, iakiego w r. prz. doznały Szwabia, Bawarya, Austrya.

Ponieważ Elektor Hesse Casselski oboiętność zachować oświadczył podczas nast. woyny, zatym Augereau do kraiów iego nie wchodząc, główną kwaterę ztąd przeniosł do Aschaffenburga, i zapewnie póydzie do Frankonii; to samo Ney uczynił. Dotąd przechodziła miasto nasze piechota, dziś G. Klein iazdę prowadzić zaczyna od Renu, za którą ma nastąpić dywizya grenadyerów G. Oudinot.

RATISBONA d. 2 Pazdziernika. W okolicach naszych widziemy postać woienną. W mieście znayduie się teraz 7 t. Francuzow od korpusu Soult, który z Passau wyszedłszy ciągnie 2 kolumnami do Amberg i Norimbergi. W prowincyach Bawarskich nagły iest werbunek do nowych półkow; stare gromadzą się pod Aichstadt, gdzie przybył G. Wrede: drugą dywizyą Deroi ma przyprowadzić z Munchen; miast i twierdz kraiowych straż obywatelom oddana. Austryacy usuneli się od granic za Ens rzekę, gdzie mocny kordon wyciągaią i garnizony Saltzburgskie oddalaią się z całey prowincyi; iest wiadomość, iż mocą umowy zawartey z dworem Wiedeńskim, G. Schinner tey kray osadzi. Część woysk Wurtembergskich i Badeńskich zgromadziła się do obozów.